№ 95 (291) Ausgabe A.

HOMAN

Cena z pierasyłkaj i dastaŭkaj da chaty.

na 1 hod—10 m. 80 fen., na 1/2 hodu—5 m. 40 fen., na 3 miesiacy — 2 m. 70 f., na 1 mies.—90 f.

Biełaruskaja Wilenskaja časopiś
wychodzić dwa razy ŭ tydzień: u aŭtorki i piatnicy.
Adres redakcyi: Wilnia, Wilenskaja 33.
Adres administracyi i ekspedycyi: M. Stefanskaja 23.

CANA ABWIESTAK.

Na 4-aj staranie za radok drobnymi litarami — 25 fen.; drobnyja abwiestki pa 5 fen. za słowa. Abwiestki ab śmierci — 60 fen. za liniejku drobnym drukam.

№ 95 (291) Hod III. Wilnia. 3 śnieżnia 1918 h. Cana 10 fen. (5 kap.)

Telehramy.

WARŠAWA. 1.XII. Piłsudzki wydaŭ proklamacyju ab ustanoŭčym sejmie. Wybary naznačany na 26-ha studnia. Polskija narody (?!), katoryja naležyli raniej da Rasie', tworać 33 wybarnych wokruhi z 241 m mandatami, zachodniaja Haliččyna 11 wokruhaŭ z 75 mandatami, Ukrainskaja Haliččyna, dzie wybary nia mohuć adbycca, pasyłaje swaich starych deputataŭ.

Polskija pradstaŭniki z Litwy i Biełarusi zaklikajucca u zhodze z tamašnimi palakami.

BERLIN. 1.XII. Ebert na wializarnym mitynhu, miž inšym, skazaŭ: wialikaja rewolucyja nie pawinna dać Niamieččynie nowuju dyktaturu, a tolki wolu na ćwiordaj bazie konstytucyi i prawa. Zabaspečyć hetuju wolu zadača nacyjanalnaha sejmu. Niama siły na świecie, katoraja mahła-by razarwać sucelnaść niamieckaj nacyi. Dla rabotnickich mas heta aznačała-b strašnuju katastrofu. Niebaspečnych socyjalistyčnych sprob my nia budziem rabić, ale wialikija nažywy buduć abłožany wialikimi padatkami. Niamieckija rabotniki nia pojduć śledam rasiejskich My žadajem ŭtwaryć ekanamična mocny i badziory narod z adnolkawym prawam dla ŭsich. Hasudarstwu pawinna być dadziena prawa prymusowaje kupli dwaroŭ.

EMS. Na konhresie Sałdackich Rad frontu pryniata rezalucyja prociŭ usiakaha klasowaha panawańnia. Čyrwonych značkoŭ blizu nia było. Hindenburgu była wykazana padziaka za jaho zyčeńnia stajać na swaim pastu da kanca.

Bart, što pryjechaŭ z Berlinu daŭ wielmi pesymistyčny abraz ekanamičkaha pałažeńnia. Kongres damahaŭsia zaraz-ža sklikać nacyjanalny sejm i wyraziŭ niedawierrje Berlinskaj Rabotnickaj i Sałdackaj Radzie. Jon zhaniŭ niepryjacielskija damahańni, što datyčać zamireńnia.

KRENCNACH. (W.T.B.). Sałdaty pad upływam aficeraŭ sarwali z ratušy čyrwony flah i spalili jaho. Byli styčki miž imi i členami Rabotnickaj i Sałdackaj Rady. Sałdaty nie dapuścili wywiesić nowy čyrwony flah.

CIURYCH. Z Sofii nakazywajuć ab rewolucyjnym tam ruchu, jak protest prociŭ zhody ciapierašniaha baŭharskaha ŭradu zrabić Baŭharyju členam bałkanskaj federacyi.

MIUNCHEN. Minister - prezydent Ejsner za swaje separatystyčnyja tendencyi aświstany na hramadzkim sabrańni sałdatami i wučniami.

HAAGA. Amerykanski ŭrad zhadziŭsia pasłać 32 b. niamieckich parachody z jeminaj u Niamieččynu, ale tolki paśla wybaraŭ u niamiecki nacyjanalny sejm.

KIELN. 30.XI. Foš damahajecca wydańnia lokomatywaŭ z 8-ma wosiami, choć ab hetym ničoha nia było skazana ŭ warunkach zamireńnia. Spoŭnić hetaje damahańnie my ŭžo nia možam tamu, što naahuł na niamieckich čyhunkach hatkich lokomotywaŭ wielmi mała.

BAZEL. U Londonie ŭžo pačalisia preliminarnyja pierahawory miž eŭropejskimi sajuźnikami ab miry. Peŭnie jany chočuć ŭmowicca ab swaich warunkach da pryjezdu prezydenta Wilsona i nia dać jamu hetkim paradkam machčymaści miašacca ŭ ichnyja sprawy.

KOPENHAGEN. Bolšewickaje wojska ŭ Pieciarburzie zrabiła napad na narweskaje pasolstwa i zachapiła archiŭ šwajcarskaha pasolstwa, katory byŭ tam.

KIJEU (W.T.B.). Sajuźniki zaprotestawali prociŭ zamireńnia zroblenaha miž niemcami i nacyjanalnymi ŭkrainskimi wojskami. Dapuščeńnie zaniatku Kijewa wojskami Petlury sajužniki paličyli-b niepryjacielskim aktam prociŭ siabie.

PRAHA (W.T.B.). 1.XII. Stalicaj nowastworanaha sławianskaha hasudarstwa budzie nie Biełhrad, a Sarajewa.

BERN (W.T.B.). „Information“ nakazywaje, što mižnarodny kongres ab miry pačniecca 6 ha śnieżnia ŭ Paryžy i praciahniecca 5 abo 6 tydniaŭ.

GŁATZ (W.T.B). 1.XII. Českaje wojska padychodzić da paŭdniowa-ŭschodniaj niamieckaj Silezii. Prociŭ jaho wysłana artyleryja

BERLIN (W.T.B.). 1.XII. Hałoŭnyja časci armii Makenzena prybyli ŭ Oderberg (na niamieckaj hranicy).

LONDON. 30.XII. Na siahońniašnim sabrańni rabotnickaj partyi Magdonald zajawiŭ ab patrebie demakratyčnaha sajuzu narodaŭ i kontrola rabotnikami palityki parlamenta. Prawa samaaznačeńnia pawinny mieć usie narody, u tym liku i Irlandyja. Z Rasiei pawinny być zaraz ža wywiedzieny wojski anhlickija i ich sajuźnikaŭ.

Biełaruskaja deklaracyja.

Pradstaŭniki Biełaruskaj Rady 27 listapada pry ŭstupleńni ŭ Radu Litoŭskaha Haspadarstwa (Taryba) zrabili hetkuju deklaracyju:

„Biełaruskaja Rada, wybranaja na konferencyi 25-27 studnia 1918 h. pradstaŭnikami biełaruskaha nasialeńnia na zachod ad linii staroha frontu, apirajučysia na pastanowach nazwanaj Konferencyi i majučy ideałam utwareńnie federatyŭnaha Litoŭska-Biełaruskaha Haspadarstwa dzieła ważnaści pieražywanaha mamentu znajšła patrebnym prystupić da konkretnaj raboty z Litoŭskaj Tarybaj, jak adzinym ciapier istnujučym litoŭskim pradstaŭnictwam.

Biełaruskaja Rada wieryć, što dwa narody, złučanyja histaryčna i ekanamična, padaŭšy adzin adnamu ruku, patrapiać zdabyć sabie wolnaje i niezaležnaje žyćcio, idučy darohaj demakratyčnaha budoŭnictwa ahulnaje dziaržawy.

Nowyja siabry Biełaruskaj Rady.

Na pasiadžeńni Biełaruskaj Rady 24 listapada byli pryniaty ŭ Radu nowyja siabry: Plis, Kuźma Tereščenka i Adolfa Siehień.

Sproby uzurpacyi i ašukanstwa.

Što ŭ spakojny čas treba rabić hadami i dziesiatkami hadoŭ, toje ŭ časie rewolucyi robicca miesiacami, tydniami i nawiet dniami. Toje samaje dziejecca z nacyjanalnym i palityčnym adradžeńniem biełaruskaha narodu. Tyja wiestki, jakija da nas dachodziać z prawincyi, pakazawajuć, što ruch biełaruski prymaje stychijny chraraktar, što ŭsie dabiwajucca niezaležnaści biełaruskaha abo litoŭska-biełaruskaha hasudarstwa.

Usio heta daje nam peŭnuju nadzieju, što biełaruski narod patrapić abaranicca ad tych putaŭ, katoryja hatujuć jamu jaho niepryjacieli. Pamaŭźliwaści-ž našych niepryjacielaŭ — polskich panoŭ, niama hranic Hetak polski kamitet u Wilni damahajeca, kab arhanizacyja samaabarony ŭ Wilni i ŭsich nia litoŭskich časciach našaha kraju była pieradadziena palakom, značyć polskamu panskamu kamitetu. Pry hetym palaki abiacajuć, što buduć prymać u milicyju „biaz rožnicy nacyjanalnaści.“

Nas, katoryja hetulki nahledzilisia na polski ŭcisk i na polskaje krutadustwa, abiacankami nie ašukaješ. My wiedajem, jakaja była-b heta milicyja „biaz rožnicy nacyjanalnaści», katoruju arhanizawali-b palaki. «Biaz rožnicy nacyjanalnaściej» tolki na papiery (i to da času), a zapraŭdy prymalisia-b tolki palaki, dyj nia milicyja była-b heta, a skrytaje polskaje wojska dzieła pryłučeńnia Biełarusi da Polšču.

Polskim panom u Biełarusi astałosia wybirać adno z dwuch: abo astawacca spakojnymi i čakać što ich ziamla adojdzie tutejšamu narodu, značycca miascowym biełaruskim sialanam, abo z usiaje siły staracca, kab Biełaruś była pryłučana da Polšču i tady ŭ ich rukach astałasia-b usia ziamla, dy jany jašče mieli-b apieku nad sialanami. Wypuścić z swaich ruk ziamlu pany ni za što nia chočuć. Naadwarot, zastrašanyja sialanami, jany pačali arhanizawacca, nie škadujuć hrošaj, robiać usio, kab abaranić swajo panawańnie. Pany spadziajucca, što choć ich žmienia, ale jany arhanizawany, bahatyja, chitryja, dyk i wożmuć wierch nad pracoŭnym biełaruskim narodam. «Kali ŭ nas ludziej mała, kažuć pany, dyk za hrošy swaje my kupim taho-ž samaha ciomnaha biełaruskaha mužyka, katory pojdzie proci swaich».

Ci praŭda heta biełarusy sialanie, ci praŭda, što z pamiž was jany znojduć judaŭ-zdradnikaŭ, katoryja za panskija čyrwancy pradajucca? Nie, adkažacie wy, u tysiačy razoŭ nie! dawoli pany ŭžo kuplali našaje sumleńnie, našuju kroŭ i pot, ciapier jany ŭžo nia kupiać! Jany mohuć kupiać asobnych ludziej, katoryja biehajuć ciapier z wioski da wioski i namaŭlajuć da Polšču i legionaŭ, ale wialikaj hramady nia kupiać.

Jak-ža polskija pany dumajuć uznoŭ paniawolić pracoŭny biełaruski narod? A woś jak. Zrabiŭšy byccam milicyju, a zapraŭdy polskaje wojska, jany pastawiać hetaje wojska pa dwaroch, kab baranić panoŭ. Kali polskaja siła spačatku budzie małaja, to lehionery, žywučy ŭ dwaroch, spačatku buduć žyć na košt dworny. Jak siła ich pabolšaje, to žywučy ŭ dware, buduć karmicca z wioski, dy żdziekawacca nad wiaskowymi ludźmi, uciskać ich jak uciskali polskija legionery narod na wialikim kusku biełaruskaj ziamli miž Žłobinam, Babrujskam i Mahilewam. Chaj jaho nia znać niamieckaha panawańnia, adnak polskija legionery hetak zdziekawalisia nad ludźmi, što tam, dzie stajała polskaje wojska, sialanie z ślaźmi prasili niamieckich kamendantaŭ, kab polskaje wojska było zamieniena niamieckim. Heta ŭsio pany chočuć skončyć tym, kab pryłučyć Biełaruś da Polšču, a tam užo ŭ ich astałasia-b ziamla, dyj jany jašče byli-b kiraŭnikami, pamahali-b polskamu ŭradu pierasialać na našuju ziamlu palakoŭ z Polšču. Hetak dumajuć polskija pany i chočuć zachapić uładu nad biełaruskaj ziamloj. Ale biełarusy daduć na heta patrebny adkaz. Polskaj ziamli ŭ nas niama. Jość ziamla litoŭskaja, i jość biełaruskaja. Wilnia, praŭda, spalačana, ale j jana nia polskaja. Usia Horadnienskaja hubernia biełaruskaja, biełaruskaja-ž časć i Wilenskaj hub., u katoraj nia žywuć lićwiny.

Ale mała hetaha, što my pawinny zaprotestawać, bo ŭsie j tak znajuć, što tut zusim nia Polšča, a Biełaruś, ale my pawinny i na dziele pakazać, što ad polskich panoŭ zdolejem abaranicca. Treba arhanizawać u wioskach wołaściach i pawietach biełaruskija wiaskowyja, własnyja i pawietawyja Rady. I ciapier-ža razam z hetym arhanizawać swaju milicyju. Milicyja-ž abaronić haspadaroŭ ad razbojnikaŭ i hrabaŭnikoŭ.

Jak u nas heta ŭsio budzie zroblena, tady nijakija polskija pany nam nia buduć strašny. Wybrany buduć na litoŭska-biełaruskuju Konferencyju świadomyja biełarusy, ščyryja abaroncy narodnych patreb i razdasca na Ustanočym Sejmie mahutny hołas deputataŭ pracoŭnaha biełaruskaha narodu, katoryja skažuć: wola narodu i ziamla jamu ŭsia!

P. Stanič.

Uhodki 1-ha Usiebiełaruskaha Źjezdu.

Padychodziać wialikija uhodki ŭ historyi biełaruskaha nacyjanalnaha ruchu. Blizka 18-ha śnieżnia, dzień adkryćcia 1-ha Usiebiełaruskaha Źjezdu biełaruskich sialan, rabotnikaŭ, sałdatoŭ, pradstaŭnikoŭ pracoŭnych mas i sumleńnia biełaruskaha narodu biełaruskaj intelihencyi. Hety dzień astaniecca ŭ dušach biełarusaŭ, jak dzień duchoŭnaha abnaŭleńnia biełaruskaha narodu, jak dzień, u katory biełaruski nacyjanalny ruch dajšoŭ najwyšejšaha swajho raźwićcia i daŭ zmohu biełarusam zahawaryć ab swajoj dziaržaŭnaści, ab zawiaršeńni ciažkoj pracy, wializnaj baraćby za samaaznačeńnie. Miensčanie pomniać hetyja wialikija dni z 18 da 30 śnieżnia 1917 h., jak u Miensku było poŭna biełaruskich deputataŭ z chatylami za plačyma, u biełych i žoŭtych kažuchoch, u łykowych łapciach, što chadzili z domu Rady i budynku teatru ŭ Nacyjanalny Dom i niazwyčajna ščyra i z wieraj rabili światuju narodnuju sprawu. Henyja dźwie tysiačy deputataŭ 1-ha Usiebiełaruskaha Źjezdu, katoryja napoŭnili ŭsie budynki Źjezdu, byli praŭdziwymi pradstaŭnikami biełaruskaha narodu i rabota zroblenaja imi nie pamiorła dahetul i žywie ŭ adzinaj pradstaŭnicy ŭsiaje Biełarusi— Radzie Biełaruskaj Narodnaj Respubliki, jadro katoraj składaje Rada 1-ha Usiebiełaruskaha Źjezdu. Usie wiedajuć u jakich warunkach pracawaŭ 1-šy Usiebiełaruski Źjezd, usie wiedajuć taksama ab tych mukach, jakija wyciarpieła za ŭwieś čas swajho byćcia pryznanaja ŭsimi Rada 1-ha Usiebiełaruskaha Źjezdu. Dahetul jana ničabusieńki nia ŭtraciła ŭ swaim demakratyčnym biełaruska-nacyjanalnym abliččy, nia hledziačy na błahija warunki dla jaje byćcia i pracy. Uhodki 1-ha Usiebiełaruskaha Źjezdu buduć dla biełarusaŭ nacyjanalnym światam. Uhodki moža buduć nia tolki nacyjanalnym światam, ale moža i na dziele daduć mahčymaść biełarusam—Radzie Biełaruskaj Narodnaj Respubliki i Radzie Narodnych Ministraŭ Biełarusi prawieści ŭ žyćcio zawiety Biełaruskaha Narodu. Enerhija i biezpierastannaja arhanizacyjnaja rabota, katoruju wiali nastupniki 1-ha Usiebiełaruskaha Źjezdu z samaha pačatku, značycca z pieršych dzion 1-ha Usiebiełaruskaha Źjezdu dahetul, nie pierarywałasia i niama nijakaj racyi dumać, što biełaruskija dziejačy choć na časinku saččepiać ruki. Umacawańnie Biełaruskaj Ułady ŭ Biełaruskaj Narodnaj Respublicy budzie nadharodaj za ŭsie ciarpieńni dužaloŭ i kiraŭnikoŭ biełaruskaha nacyjanalnaha ruchu. Z ličby bolšaści Rady 1-ha Usiebiełaruskaha Źjezdu, katoraja ciaham pracuje ŭ Miensku ad samaha razhonu Źjezdu ŭ Radzie Biełaruskaj Narodnaj Respubliki (Radzie 1-ha Usiebiełaruskaha Źjezdu) jość:

Prušynski, Karski, Waronka, Hryb, Zacharka. Zajac, Smolič, Krečeŭski, Rak-Michajłoŭski, Mamońka, Kościewič, Sierada, Bodunowa, Niemkowič, Kozič, a taksama pryłučany siudy siabry 1-ha Usiebiełaruskaha Źjezdu i Biełaruskaj Centralnaj Wajskowaj Rady, katoryja pracujuć u Miensku adnačasna z pieršymi: Jezawitaŭ, Syła, Muraška i inš. Biełaruskija arhanizacyi žbirajucca światkawać uhodki 1-ha Usiebiełaruskaha Źjezdu uładžańniem biełaruskich referataŭ, aświetnych wiečaroŭ, lekcyj i čytańniaŭ z historyi biełaruskaha ruchu i ab biełaruskim pytańni naahuł.

Spaminki wialikich dzion Usiebiełaruskaha Źjezdu pawinny nam dadać enerhii ŭ pracy ciapierašniaj, kali ŭsie biełarusy hatujucca da ustanoŭčaha sejmu, a biełarusy na zachodzie (čaść Wilenščyny i Horadnienščyna) jašče prad hetym da Litoŭska-Biełaruskaj konferencyi. Niachaj siła biełaruskaha narodu wykazanaja na Źjeździe dadaść nam adwahi i mocy ŭ hety niazwyčajny čas. Niepryjacieli cikujuć na našaje spradwiečnaje dabro, na našyja krywawyja mazali, na našuju ziamlu. Ale nie daždać im! Pracoŭny biełaruski narod pračnuŭsia i jon nia tolki abaronić ad niepryjacielaŭ z Polščy swaju ziamlu, ale i adbiare tuju, katoraj dahetul polskija pany niesprawiadliwa karystali.

U Redakcyju «Homana»

(adkryty list).

Prašu Redakcyju pamiaścić u čarodnym numery hetuju maju zajawu.

Stojačy ŭsio žyćcio na krajowym hruncie, ja, jak hramadzianin Biełaruskaha Kraju, prystupiŭ da biełaruskaj raboty z pačućcia abawiazku pracawać dla swajho narodu.

U apošnich časoch u čaści kiraŭnikoŭ biełaruskaha ruchu ŭ Wilni źjawiŭsia kirunak, katory wykazawajecca ŭ roznych staćciach „Homana“, a tak sama roznych listoŭkach, skrytaja meta katorych padburyć sialanskija masy da hramadzianskaj wajny. Ličučy hetki kirunak wielmi škodnym dla patreb samych-ža sialanskich mas, bo wyklikajučy ŭ budučynie niaminučuju reakcyju, a da taho zusim nie raźwiazywajučy ahrarnaj sprawy, katoraja moža i pawinna być u intaresie sialan pawiedziena tolki ustanoŭčym sejmam, kirunak, katory dawiadzie ŭsiu Biełaruś da poŭnaha ekanamičnaha ŭpadku i źniščeńnia ŭsiaje ziemlarobnaje kultury, što budzie karysna tolki tym, roznym čužyncom i niepryjacielam, katoryja z hetkaha pałažeńnia wyciahnuć dla siabie palityčnyja i ekanamičnyja konsekwencyi — ja, kirujučysia intaresami biełaruskaha narodu i biełaruskaha kraju ŭ całaści—zakładaju samy haračy protest prociŭ wyžejpakazanaha kirunku i jaho raboty.

Kazimir Šafnagiel.

Adkaz redakcyi.

P. Kazimir Šafnagel kaža, što skrytaj metaj staciej u «Homanie» jość «hramadzianskaja wajna». Redakcyja „Homana“ prociŭ hetaha zakidu horača protestuje i zwaročawaje ŭwahu swaich čytaroŭ, i p. K. Šafnagela što biazmałna ŭ kožnaj staćci «Homana» my zaklikajem da paradku, kažam, što ŭsio pawinna adbywacca spakojna, što ziamla pawinna adyjści narodu pa pastanowie ustanoŭčaha sejmu i h. p. Dyk jakoje ž tut zaklikańnie da hramadzianskaj wajny?

Meta našych staciej jasnaja — heta padarwać wieru narodu ŭ panoŭ, inačaj kažučy adčynić narodu wočy, i heta my robim i budziem rabić, bo ličym heta swajoj światoj pawinnaściaj. Za ŭwieś čas, u katory narod naš ślepa wieryŭ panom, pany, z wyniatkam paasobnych ludziej, karystajučy z ciemnaty narodnaj, wiali jaho da zahuby. Dyk pieršym punktam aswabadžeńnia našaha narodu pawinna być niawiera panom.

Moža p. K. Šafnagelu nie padabajecca temperament, z katorym pišucca staćci. Ale pazwolcie ludziom, katoryja ciarpieli wiaki strašennaha ŭcisku, wykazać ščyra toje, što ŭ ich ležyć na dušy. Nia z našaje winy hetki temperament. Wina tut taho polskaha panstwa, katoraje i ciapier, nia hledziačy na niazwyčajny čas, kuje puty na wolu narodnuju, katoraje i ciapier zdradžaje i pradaje intaresy narodu i kraju, damahajučysia pryłučeńnia jaho da Polščy, katoraje rassyłaje swaich naniatych słuh pa wioskach, kab tyja namaŭlali da Polščy, da legioneraŭ i inš. Niachaj nia budzie hetkich niahodnych dzieł polskich endekaŭ, dyk nia budzie i hetkaha haračaha abureńnia ŭ

I. Sierbaŭ.

Ab biełaruskaj narodnaj pieśni.

(Hladzi «Homan» № 94).

Zaručyny. Na zaručynach swat z podružkami ŭračysta wiadzie maładuju ŭ baćkaŭski dom. Podružki piajuć žałobnuju pieśniu:

Pojdam my da pa wulicy,
Dwa dwary dy minujučy,
Dwa dwary dy minajučy,
U treci dwor pasłuchajučy.
Oj, tama ludzi hamoniać,
Majho tatačku ŭsio hudziać.
Och, prapoj baćka horki.
Prapiŭ na harełcy horkaj,
Oj, prapiŭ swaju dočku
Na sałodkim miadočku!..
Dy napiŭšysia skača,
A prapiŭšysia płača:
Oj, što-b mianie dy licha ŭziało,
Kudy-ž majo dy dzicia pašło, —
Dy ci ŭ les pa jahodački,
Ci ŭ ludzi ŭ małodački.. *)

Uwodziačy maładuju ŭ chatu, podružki prymajuć užo zusim inšy ton. Jany wiesialejuć i družna piajuć:

Stupnuła niawiesta
Na parozie,
Machnuła płatočkam
Napiarod.
Nia hniś świokarka,
Nia hnisia,
Dy ŭkiń čyrwaniec
Ty ŭ karec,
A biełaha rubla,

*) Kulšyčy.

Na ruki,
Štob nam nia było
Razłukil...! *)

* * *

Suhlady. Na suhladach kniaž uwodzić kniahiniu ŭ dom jaje baćkoŭ, a dziaŭčaty ŭznoŭ piajuć žałobnyja pieśni:

Čamu, Hannačka,
Ty nia płakała.
Jak ciabie zaručali?
— Oj, ja dumała,
Koni miniajuć,
Až mianie zaručajuć!
Čamu, Hannačka,
Ty nia płakała,
Dy jak suhlady jhrali?
— Oj, ja dumała,
Koni putajuć,
Až to suhlady jhrajuć!
Čamu, Hannačka,
Ty nia płakała,
1ak ciabie k wiancu wieścil!
— Oj, ja dumała,
Bohu malicca,
Až pad wianiec stanawicca! *)

Wiasielny pajezd. Z-pad wianca dziaŭčaty prapuščajuć wiasielny pajezd z pieśniami, katoryja zahłušajuć i stuk kołaŭ i tupat kaniej:

Spasiba papu
I dziaku,
Što skora žwiančaŭ
Hannačku.
Našych maładych
Pawiazaŭ,
Da poznaj načy
Nie dziaržaŭ!
Ščaśliwa małada
Ščaśliwa
Srabrom cerkaŭku
Maściła

*) Kulšyčy.

Čyrwončykami
Abbiwała,
Biełym pałatnom
Uściłała.
Na tym pałatnie
Stajała
Iwańku za ručku
Dziaržała,
Na haławie wianok
Nasiła,
Kruhom stoliku
Chadziła! *)

* * *

Oj, ŭ poli-poli,
U dalinie,
Oj tam małada
Pšonka žnie.
Za joju łažyć
Časty snop,
Na poli staić
Wosiem kop!
Čatyry dziaki
Piaty pop
U adnu knižačku
Čytali,
U adno słowiečka
Kazali,
Pakul maładych
Wiančali! *)

Prad domam kniahini piajecca niazwyčajna dalikatnaja i chapajučaja za dušu pieśnia.

Zapalaj, maci, świeču,
Wyjdzi na sustreču!
Oj, sustreń swaje dzieci:
Adnu naradžonu,
Oj, adnu naradžonu,
Druhoha sudžona.
Och, idzie twajo dzicia
Dy ŭžo pawiančana:
Na hałoŭcy wianočak,
A ŭ ručkach płatočak,

*) Kullšyčy.

bielaruskich narodnych publicystaŭ. I nie da nas pawinien byŭ być źwiernieny protest p. K. Šafnagela, a da pieršaj pryčyny ŭsiaho złoha—polskaj endecyi.

U «Homanie» drukujucca staćci ŭsich bielaruskich kirunkaŭ i značycca niachaj inšyja publicysty taksama pišuć, kali jany chočuć, kab ich pahlady šyrylisia.

Nacyjanalny Sejm u Niamieččynie.

Pad naciskam damahańnia hramadzianstwa, wykazanaha u mnohich rezalucyjach z usich kanćoŭ Niamieččyny, rewalucyjny ŭrad u Berlinie naznačyŭ adkryćcie nacyjanalnaha niamieckaha sejmu na 26-ha lutaha.

Wybarnaje prawa dajecca ŭsim žycharam Niamieččyny, katoryja byli niamieckimi paddanymi prynamsi adzin hod, staršym za 20 hadoŭ i majučym hramadzianskaje prawa. Wybarnyja wokruhi naznačajucca ŭ 150 tysiač žycharaŭ, pry hetym u wokruhach u balej za 150 tysiač žycharaŭ, wybirajucca dwa deputaty. Wybaty robiacca pa wybarnych śpiskach, pry čym wybarny śpisak moža być padadzieny nia mienš jak 100 hramadzianami. Na wybarnym śpisku nia moža być balej imienniaŭ, čymsia moža być wybrana ŭ adnym wokruzie deputataŭ. U kožnym wokruzie arhanizujecca wybarny kamitet z staršyni i 4 členaŭ.

Hetkim paradkam, jak padličana, ŭ nacyjanalny sejm buduć wybirać kala 40 milijonaŭ asob, z ich 21 milijon žonak (kabiet).

U Wilni i wakolicach

× **Rehistracyja** aficeraŭ, sałdatoŭ, jurystaŭ, ahranomaŭ, technikaŭ i inš. adbywajecca ŭ Bielaruskaj Radzie, Wilenskaja № 33. Prosiać zarehistrawacca nia tolki mužčyn, ale i žonak.

Dla padpisčykaŭ.

Dzieła taho, kab našy padpisčyki na prawincyi atrymliwali „Homana" akuratna, jany pawinny padpisywacca na hazetu praz swajho staršyniu (Amtsvorsteher) abo praz Kreishauptmanna. *Inačej počta hazety nie pierasyłaje.*

Administracyja.

× **Papraŭka.** U «Литовскiмъ Курьеры» № 3 žjawiłasia zamietka, u katoraj kažacca, što «Wilenskaje Niamieckaje T-wa» pracuje ŭ kontakcie z bielarusami i što byccam Bielaruskaja Rada zaprapanawała, kab henaje niamieckaje t-wa prynialo na siabie pasrednictwa ŭ pierahaworach z inšymi nacyjanalnaściami i partyjami. Nas prosiać nakazać, što hetyja wiestki niazhodny z praŭdaj. Nia tolki Bielaruskaja Rada, ale i naahuł nijakaja bielaruskaja arhanizacyja z padobnym propanawańniem nie zwaročawałasia da «Niamieckaha t-wa».

× **Čornasociency.** U tym-ža «Лит. К.» žjawiłasia wiestka, što ŭ Wilni ŭtwaryłasia jakajeś „общество русскихъ гражданъ Бѣлоруско Литовскаго Края." Meta t-wa „abarona hramadzkich prawoŭ bielaruska-ruskaha nasialeńnia» «paddziaržańnie i zachawańnie ruskaj kultury ŭ krai» i h.p. usio jak naležycca pačarnasociensku. Možam pawiedamić panoŭ z hetkaha t-wa, što ŭ našym kraju jość bielaruskaje nasialeńnie, ale «русско-бѣларускаго» niama, taksama jak niama i ruskaj kultury.

× Na apošnim pasiadžeńni tutejšaj Sałdackaj Rady było nakazana, što šmat niamieckich sałdatoŭ, katoryja wiarnulisia ŭžo ŭ Niamieččynu, chočuć wiarnucca ŭ naš kraj z pryčyny błahich warunkaŭ žyćcia i pracy ŭ Niamieččynie.

Žydouskija pahromy.

BERLIN. U Lwowie pačalisia žydoŭskija pahromy 22 i ciahnulisia da 24 narančy. Žydoŭski kwartał spaleny. Zabiŭstwy i rabunki rabilisia tolki polskimi legionerami pad kirunkam aficeraŭ. Polskaja miastowaja ŭłada planowa pryhatawała hetyja pahromy.

WIENA. Pryjechaŭšyja z Lwowa raskazawajuć ab strašnych źwierstwach. Žydoŭ, što ucikali z padpalenych damoŭ, zabiwali słakierami i prykładami strelbaŭ. Zabiŭcy ŭrywalisia ŭ damy, gwałcili na wačoch baćkoŭ dziaŭčat i nawiet dziaciej i paśla zabiwali ich. Miž zabitymi jość trupy ciažarnych žonak z razporanymi žywatami. Ucikajučy ad legioneraŭ niaščasnyja chawalisia ŭ kamody, šafy i załazili nawiet u piečy, dzie ich zabiwali wystrałami i šychami.

WAŠYNGTON. Stats sekretar Lansing pa zahadu prezydenta Wilsona zahadaŭ amerykanskim pradstaŭnikom u Eŭropie pryniać miery, kab rasŭledzić Lwoŭskija zdareńni, i mahčyma skora adasłać padrobny dakład.

PARYŽ. Usie lewyja hazety adnahałosna aburany krywawymi zdareńniami ŭ Lwowie i robiać za ich adpawiadalnymi polskich nacyjanalistaŭ-demakrataŭ (endekaŭ).

LONDON. Hazety ŭsich kirunkaŭ šmat miesca zajmajuć apisańniem źwierskich pahromaŭ u Haliččynie i damahajucca śledztwa mižnarodnaj kamisii, katoraja pawinna być pasłana ŭ Lwoŭ z šyrokimi paŭnamoččami.

WIENA. Usie padrobnaści Lwoŭskich pahromaŭ pakazawajuć, što jany swajoj wialičynioj pierawyššajuć usie pahromy apošnich časoŭ, jak paličbie zabitych, tak i zrabawanych. Usia žydoŭskaja čaść Lwowa faktyčna pierastała isnawać.

BERLIN. 29.XI. Kamendant polskaha wojska ŭ Pieremyšli wydaŭ proklamacyju, u katoraj nakładaje na žydoŭ kontrybucyju ŭ 3 milijony karon za narušeńnie žydami neŭtralnaści. U prypadku nie spaŭnieńnia swajho damahańnia kamendant wojska pastrašaje, što jon pakinie samomu wojsku spahnać hetyja hrošy.

Sałdackaja Rada pastanawiła zrabić usio, kab prynamsi ciapier pierad adychodam niemcaŭ ničoha nie rabić, što mahło-b wyzwać antypatyju tutejšych žycharaŭ procił niemcaŭ.

Sałdackaja Rada pastanawiła sabrać balej padrobnyja wiestki ab žydoŭskim pahromie ŭ Lwowie, kab apublikawać swoj protest procił hetkich błazbohich dziejnaściaŭ.

× **«Pahromy ŭ Wilni»** Z Haagi prychodziać wiestki, što ŭ Wilni ruskija (bielarusy?) i žydy zrabili pahrom pałakoŭ. Hetkaja wiestka. Tutejšyja ludzi najlepiej znajuć usio durnaŭstwo hetaj wydumki, katoraja puščana ŭ świet, kab dawieści, što awiečki jaduć waŭkoŭ.

× **Niemcy wychodziać.** Adzin z dwuch niamieckich tutejšych bankaŭ «Ostpreussische Landschaft» užo likwidawaŭ swaje sprawy i pierajechaŭ ŭ Prusy ŭ Instenburg.

× **Z kamisii aceny strat.** Paśla dwoch hadoŭ ciažkoha staraŭnia u okupacyjnaj ułady ledź 7 maja 1918 h. zdoleła Wilenskaje T-wa Damaŭłaśnikaŭ dastać pazwaleńnie ŭtwaryć kamisiju dzieła rehistracyi i aceny strat z pryčyny wajny. Kamisija wybrana i pačała swaju pracu i pieršaj jaje rabotaj było padzialeńnie miesta na 9 cyrkułaŭ i arhanizawać u ich apryčonnyja padkamisii. Byli ŭkładzieny schemy dla aceny strat u pasobnych damoch i hetkija aceny pradstaŭleny akupacyjnaj uładzie na zaćwiardžeńnie.

Ad miesiaca maju slol. h. da 1-ha listapada praležyli schemawyja blanki u «pressestelle» i inšych uradowych ustanowach i ledź 1-ha listapada das-

---

Tanieńki-bialeńki,
Ad ślozak makreńkil... *)

U chacie dziaŭčaty piajuć uschonuju płakśliwuju pieśniu:

Łacieli hałački
Čatyry paracki
Ziaziula papieradu.
Hałki łacieli
Na łuhach sieli,
Ziaziula na dalinie.
Hałački pali —
Zaščabiatali,
Ziaziula zakukała!
Išli dziewački
Cieraz sieniečki,
Kniahinia papieradu.
Dziewački išli
Na łaŭkach sieli,
Kniahninia za stolikam.
Dziewački sieli —
Pieśni zapieli,
Kniahinia zapłakała. *)

Pasad. Kniaź jedzie damoŭ, a kniahiniu sadziać prociŭ piečy za stałom na pasad. Podružki abstupajuć jaje i ostupicaj piajuć:

Staricie, družački,
Wy ŭsie ŭ rad!
Budzie mianie tatačka
Darawać
Wialikim daram —
Pasadam,
Majoj dziawockaj
Pasahaj:
Čystym zołatam,
Sierabrom;
Kaniom waranym
I wałom,
Krutarožańkaj
Karowaj,
Šubaj nowaju
Babrowajl... *)

*) Kulšyčy.

Swat wyklikaje ŭsich pa čarodzie i doryć kniahiniu, podružki dalej piajuć:

Nie siadzi, Hannačka,
Nie siadzi,
Lepiej na wakno
Pahladzi:
Ci jasien miesiac
Na niebie,
Da ci charoš twoj
Jwańka?
— Na niebie miesiačka
Žjaje —
Na niebie miesiačka
Spaŭniŭsia —
Maład Iwańka
Žaniŭsia!... *)
Wyjdzi, Hannačka,
Za waroty,
Prykłoń hałoŭku
K ziamielcy:
Stohnie darožka
Šyroka,
Šumić dubroŭka
Zialona,
Jduć bajary
Daloki,
Wiazuć Iwańku
Zdaloku *)

Kniaź z chryščonaj matkaju i padžanišnikam jeduć da kniahini na wazie. Chryščonaja dziaržyć na ŭłońi ŭ rešacie karawaj z jełkaj i świečkaj. Swaty i swaci jeduć za imi na inšych wazoch i hałosna piajuć:

U darohu, swaty,
Sabirajcieś,
Kniazia k kniahini
Wypraŭlajcie!
U kaho koniki
Siadłajcie,
A ŭ kaho niama —

*) Kulšyčy.

Najmajcie.
Dy rady, swaty,
Dy rady!
Biarecie ružžy —
Zarady.
U daloku jedziem
Darohu;
Biarecie siena —
Sałomu.
Oj, tam čužaja
Starana,
Što-b nam nia było
Sarama.
Padjaždžajučy
Pad siało,
Puścim strełačku
My ŭ akno!
Razabjom ścianu —
Kaminu,
Woźmiem maładu
Kniahiniu,
Wiernuja žanu —
Družynu,
Našamu kniaziu
Kniahiniu! *)

* * *

U kamory cicha
Hamonie
Matka synočka
Paŭčaje:
— Oj, jedzieš, synok,
U darohu,
U čužu dalniju
Staronu.

(Dalej budzie

*) Kulšyčy.

tali patrebnuju sankcyju. 27 listapada T-wa Dam. dastała pawiedamleńnie na słowach, što schemawyja blanki dziela aceny strat možna addać u druk.

Kamisija aceny strat manicca biaz adkładu, na hetym ža tydni prystupić da swaje raboty, katoraja, choć nie z jaje winy, musiła spaźnicca.

Siarod hetaha tydnia budzie ahulnaje sabrańnie siabraŭ T-wa Damaŭł., kab bližej razhledzić dziejnaści kamisii i dziela pawialičeńnia jaje ličby, da katoraj aprača damaŭłaśnikaŭ buduć zaprošany adumysłoŭcy roznych inš. sfer i prafesyj.

U dzień ahulnaha sabrańnia budzie nadrukawana ŭ hazetach asobnaja abwiestka.

Žadana, kab na ahulnym sabrańni było jak najbolš siabraŭ i nia siabraŭ, katoryja zacikaŭleny, kab ich straty byli acenieny.

Kamisija zwaročawaje ŭwahu, što z pryčyny ciažkoj pracy jaje i wialikaj ličby damoŭ u m. Wilni pieršynstwo pry rehistracyi strat budzie dla siabraŭ T-wa Damaŭłaśnikaŭ.

Prezes kamisii Ksawery Zubowič byŭšy siabra miastowaje ŭprawy.
Wice-prezes Jazep Litauer.
Sekretar Wincent Mirski.

× **Ceny na elektryčnaść.** Štadthaŭptman apawiaščaje, što z pryčyny padniatych cen za apał i rabočuju siłu, ceny za elektryčnuju enerhiju taksama padnialisia. Ciapier hetkaja cana za elektryčnaść: za świało 2 marki za kilowat u hadzinu i siławuju enerhiju 1 mar. za kilowat u hadzinu.

× Štadthaŭptman apawiaščaje, što sabrańni mohuć być pazwoleny tolki tady, kali prośba padadziena za 5 dzion da sabrańnia ŭ palicejskaje biuro.

× **Niamieckaja čyhunkawaja dyrekcyja V abiacaje naharodu da 1000 m. za wykryćcie pakušeńnia na čyhunku.**

Z USIAHO KRAJU.

Z Taryby.

Na pasiadžeńni 28 ha pry dysputach ab arhanizacyi sudoŭ było ŭstanoŭlena, što na sudowych razhladach pobač z litoŭskaj mohuć užywacca biełaruskaja, i polskaja mowa. Kali suddzi nia ŭmiejuć adnaje z hetych moŭ, to razhladajuć pry pomačy pierakładčykaŭ.

Ab Tarybie.

„Zeitung der 10 Armee» witaje ŭstupleńnie biełarusaŭ u Tarybu i spadziajecca, što heta budzie pačatkam koncentracyi ŭsich krajowych sił usich nacyjanalnaściej u Tarybie, jak heta zaŭsiody dumała niamieckaja ŭłada.

Arhanizacyja milicyi.

Niamieckaja ŭłada zhadziłasia na arhanizacyju krajowaj milicyi, kataraja budzie zwacca „kreismiliz" (pawietawaja milicyja). Jana budzie paddzieržawać paradak baspečnaść. Milicyjanty nosiać na ruce biełuju stužku z štempelem pawietawaha načalnika i nadpisam „kreismiliz».

Adstupleńnie niemcaŭ.

Niamieckija wojski ŭ Biełarusi adyjduć na zachad ad linii Maładečna—Baranawičy. Dalejšaje adstupleńnie z pryčyny niastačy wahonaŭ adłožana na dalejšy čas.

Pławańnie pa Niomnie.

9 listapada ŭ Tylzicie ŭtwaryłasia tawarystwa sudachodztwa pa Niomnu z 100 asob. Tawarystwa stawić swaj pieršaj metaj dabicca uregulawańnia Niomna ŭ hranicach Litwy.

Wiestki z Waŭkawyskaha pawietu.

29 listapada ŭ Wilniu da Biełaruskaj Rady prybyŭ delehat z Waŭkawyskaha pawietu p. Kwiecinski. Delehat pawiedamiŭ, što ŭ Waŭkawyskim pawiecie ŭsio nasialeńnie damahajecca niezaležnaha Litoŭska-Biełaruskaha Haspadarstwa. Tolki wielmi niewialički procent nasialeńnia, zahitawanaha panami i ksiandzami polonizatarami, chacieła-b być pryłučanaj da Polščy. Adnak z z pryčyny taho, što narod wielmi chutka paznaje swaje patreby, jość nadzieja, što skora tolki adny pany buduć chacieć pryłučycca da Polščy. U pawiecie šmat świadomych biełaruskich pracaŭnikoŭ.

Z Wilenskaha pawietu.

Wieści z Wilenskaha pawietu prychodziać razam z smutnymi i wiasiołyja. Smutnyja heta našaja ciemnata, biaździejańnie šyrokich mas, kali ŭsie čakajuć, kab im chto pryšoŭ i zahadaŭ, a sami ŭziacca za rabotu nie adważawajucca. Polskija pany arhanizawalisia, jany naniali šmat ahitataraŭ katoryja chodziać pa wioskach, razdajuć polskija proklamacyi, namaŭlajuć da legijonaŭ i inš. Adnak hetkim ahitataram nia wielmi ŭdajecca, wielmi časta ich prahaniajuć z wioski.

Dachodziać wiasiołyja wiestki ab biełuskim ruchu. Biełaruskaja arhanizacyja jdzie ŭpiarod. Sam narod pryniaŭsia za arhanizawańnie.

KOUNA. U hetu niadzielu tut była ŭ katedralnym kaściele konsekracyja Wilenskaha biskupa Matulewiča ŭ byćci Žmudzkaha biskupa Karewiča i Mahileŭskaha Aŭstjanowiča. Sejnskaha biskupa Karasa zastupaŭ prałat. Papieski zahad zaniać Wilenskuju dyecezyju ŭžo pryšoŭ.

KOUNA. Kamisar Taryby dla Kowienskaha miastowaha i sielskaha pawietu Šlupas žwiarnuŭsia z adozwaj da nasialeńnie, u katorym zaprašaje asob ŭsich nacyjanalnaściej, što chočuć pracawać dla dabra Litwy, zapisawacca ŭ jaho ŭ arhanizacyjnym biuro wul. Mickiewiča № 21. Usie žychary pawinny stajać za paradak i spakoj, tolki tady možna budzie ŭścierahčysia katastrofy.

LINKOWA. 4 razbojniki, uzbrojenyja lewarwerami, napali na adnaho sialanina, ranili jaho i zrabawali na 800 mr. Usie 4 złoŭleny i addadzieny pad sud.

HORADNA. Tut utwaryŭsia jakiś polski «demakratyčny kamitet», katory abiacaje ŭsim biezrabotnym dawać pracu i zaprašaje ich zapisawacca ŭ jaho.

Pierahawory miž asobnymi nacyjanalnaściami dla pryniaćcia ŭpraŭleńnia miesta ad niamieckaj ŭłady iduć dalej. Mahčymy kompromis miž žadańniami nacyjanalnaściej. Uhoda budzie padadziena na zaćwiardžeńnie niamieckamu hieneralnamu kamisaru. Paśla hetaha budzie pieradadziena ŭłada.

Ukraina.

KIJEU. 29.XI. Miž niamieckaj hłaŭnaj kamandaj i nacyjanalna-ŭkrainskimi wojskami Petlury zroblena zamireńnie.

Miž niamieckaj hłaŭnaj kamandaj i ŭkrainskim ministerstwam daroh zroblena ŭhoda, pa katoraj niamieckija wojski buduć pierawiezieny damoŭ čyhunkaj u praciahu 3-ch miesiacaŭ.

KIJEU. 29.XI. Sawieckija wojski dwojčy atakawali Klincy, ale byli adbity niamieckaj landwernaj dywizijaj. Kontratakaj niemcy ŭziali pałonnych i kulamioty.

WIENA. U Lwowie palaki robiać gwałty nad niamieckimi wajennymi, što tam astalisia, katorych jany winawaciać u paddzieržcy ŭkraincaŭ.

WIESTKI Z RASIEI.

STOKHOLM. Urad radaŭ u Maskwie apublikaŭ asadnaje pałažeńnie. Antybolšewickaja propahanda šyrycca ŭ abiedźwiuch stalicach. 200 profesaroŭ i wyšejšych wučycialoŭ aryštawana ŭ Pieciarburzie.

BERLIN. Pierahawory sajuźnikaŭ z pradstaŭnikami adzinaj Rasiei ŭ Jassach pryšli da zhody. Sajuźniki chočuć pastawić na čale złučanaj Rasiei ŭrad, katory budzie padzieržawacca wojskam sajuźnikaŭ i samachwotnaj armijaj.

Z usiaho świetu.

BERLIN. Brestaŭskaja Narodnaja Rada wiadzie z druhimi radami Silezii pierahawory, kab pastawić Berlinskamu ŭradu ultymatum, kab byli zaraz-ža naznačany wybary ŭ ustanoŭčy sejm. Kali-b heta nia było spoŭniena, to Silezija pastrašaje, što jana addzielicca ad reštv Prusaŭ.

KARLSRUE. Badenskija hazety drukujuć zajawu prohresyŭnaj partyi z zaklikam addzialicca ad Berlina i ad berlinskaj proletarskaj dyktatury. «Skinieny pruski militaryzm byŭ nia horšy za ciapierašniuju berlinskuju anarchiju i dyktatury proletaryjatu».

BERLIN. 30.XI. Anhlija i Amerykа faktyčna pieradali ŭ ruki Francyi nadzwyčajnyja paŭnamoččy pry aznačeńni adnosin miž sajuźnikami i Niamieččynaj. Jość racyja dumać, što Foš dabiwajecca pačać iznoŭ wajnu. Pry hetkim prypadku jon raźličaje na raspad niamieckaj armii, ekanamicki raskład Niamieččyny i mahčymaść zaniać wojskam Niamieččynu z Berlinam, nawiet na raspad Niamieččyny. Francuskija hazety ŭ hetym zusim zhadžajucca z Fošam i tolki „Hamanite" kaža, što napeŭna panujučyja šowinisty zabylisia ab byćci internacyjanała, katory ŭ swoj čas im prypomnić ab sabie.

HAAGA. 30.XI. Holandzki ŭrad utwaryŭ kamisiju z troch adumysłoŭcaŭ hasudarśćwienaha prawa, kab ułažyć dakład ab mahčymaści dalejšaha byćcia niamieckaha imperatara na holandzkaj ziamli. Brytanski hasudarśćwieny prokuror Smis zajawiŭ brytanskamu ŭradu patrebu wydańnia Holandyjaj niamieckaha imperatara.

Adzin anhlicki člen nižnaj pałaty ŭ swajoj wybarnaj pramowie u sprečcy z Askwitam skazaŭ ab patrebie pakarać śmiercia b. imperatara Wilhelma.

BUDAPEŠT. 30.XI. Z pryčyny niazwyčajnaha tłumačeńnia warunkaŭ zamireńnia sajuźnikami, wojska Makenzena ŭ Wenhryi budzie internawana da mira.

BERLIN. 1.XII. Na ŭčarašnim pasiadžeńni spaŭniajučaha kamitetu była nakazana telehrama Čyčeryna ab pasyłcy 8-ch delehataŭ rasiejskich radaŭ na konhres niamieckich Rabotnickich i Sałdackich Radaŭ, katory budzie mieć pasiadžeńnie 16 śnieżnia.

Meta pasłańnia rasiejskich delehataŭ jasnaja—heta prymusić Niamieččynu być solidarnaj z ruskim uradam prociŭ sajuźnikaŭ.

PRAHA (W.T.B) 30.XI. Čarnahorskaje nacyjanalnaje sabrańnie pastanawiła śkinuć karala Mikitu i złučyć Čarnahoryju z Serbijaj pad karalom Piatrom serbskim.

ABWIESTKI.

Drukowana u drukarni M. Kuchty. Wydawiectwa «Homan». Redaktar Jazep Saławiej.